

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. Quid circa beneficia Patronata possit summus Pontifex?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

sentire, & c. Bone 36. eod. ibi: electionem autem Archi-Diaconi (quamvis laudabile testimonium perhibeatur de ipso) iustitiâ exigente cassavimus; tum quia corpore dicti Episcopi nondum tradito sepultura, habuerunt de ipsâ electione tractatum contra canonicas sanctiones: tum quia inventus est H. fuisse contemptus, licet unus solus extiterit, cum plus in talibus consueverit contemptus unius obesse, quam multorum contradictio in presenti. Ratio 2. partis est; quia, etsi verum sit, acta à majori parte alicujus Communitatis valere, id tamen accipiendum est de Majori parte eorum, qui *vocati* presentes sunt; ne absens, citra culpam, privetur jure suo, qui vocatus non est, & vocari poterat, ac debebat; aliàs enim taliter contemptus, seu neglectus, præsentationem etiam securâ institutione impugnare poterit, ut casetur, sicut potest elector contemptus, electionem etiam confirmatam, ut constat ex relatis juribus.

3265 Difficultas est, qualiter intelligi, vel accipi debeat *major pars*, quando præsentatio spectat ad plures, quin constituent communitatem, quæ dicatur præsentare; v. g. in casu, ubi respectu ejusdem Ecclesiæ sunt 12. patroni, quorum quilibet seorsim ab aliis præsentat. Tali enim casu contingere potest, quòd quinque præsentent Titium; quatuor Cajum; tres Sempronium: in hoc casu dubitari posset, an is, qui habet in hoc casu tantum quinque, censeatur legitime præsentatus, & coeteris habentibus minorem numerum præferri possit, ac ex tali præsentatione validè institui? Videtur enim quòd non; nam etsi habeat majorem numerum *respectivè* ad alios; non tamen habet majorem numerum, qui est *absolute* major Patronorum in eum consentientium; at hoc videtur exigi non minus, ac in electione, ubi non sufficit, ut prodeat electus, quod habeat numerum suffragiorum, qui est major *respectivè*, sed debet habere majorem *absolute*; qui scilicet verè major est Electorum præsentium, & in eum consentientium, ut diximus *l. i. tit. 6. de elect.* Dicendum tamen affirmativè cum Joan. Andr. in *c. Quoniam h. t.* nam in hoc casu non rectè arguitur ab electione ad

præsentationem; ratio est, quia ut prodeat electus, electio debet fieri *communiter*, & *nomine Communitatis*; ad quòd verificandum, omnino exigitur præsentium Capitularium major numerus *absolute*; at in nostro casu præsentatio non fit *communiter*, seu nomine Communitatis Patronorum, ut ponitur in casu; ergo; & ita tenent Azor *p. 2. l. 6. c. 21. g. 20.* Sylvester V. *ius Patronatus g. 13.* & alii.

ARTICULUS XII

Quid possit Ordinarius circa beneficia Patronata?

CUM provisio, quam Ordinarius impendere potest beneficiis Patronatis, non sit illi libera, nec pendeat ex ejus liberalitate; sed sit necessaria, fierique debeat ex necessitate, supposita habilitate legitime præsentati; plures quæstiones circa hanc ipsam necessitatem moveri possunt v. g. an institutio in beneficio Patronato facta, sine consensu Patroni, solum sit illicita? an etiam invalida? &c. de quibus præsentati articulo.

§. I.

Quid circa beneficia Patronata possit summus Pontifex?

NON est dubium, cuilibet patronati non tantum Ecclesiastico, sed etiam Laico derogari posse à Summo Pontifice ex justa causa, ut docet communis, prout videri potest apud Castropalaum *tom. 2. tr. 13. D. 2. p. 10. n. 1.* nam esto Pontifex alicui concedat facultatem providendi beneficio vacanti per electionem, postulationem, præsentationem, collationem, confirmationem, vel institutionem; nunquam tamen ita concedit, ut sibi circa hoc potestatem adimat supremam, super iisdem, cum visum fuerit, ex justa causa disponendi, ut ostendimus supr. Dixi *ex causa justa*; nam sine hoc non sicut ageret, nec enim justum est juri alterius, sine causa rationabili derogare, imò, ut refert Castropalaus cit. *p. 10. n. 1. signatè in Tridentino Sess. 25. de Reform. c. 9. cautum*

tum est, ut, si Patrono patronatus Ecclesie tollatur, ei restituantur, quæ in acquisitione talis Juris contulit; quod tamen non videtur intelligendum, de casu, quo in pœnam illo privaretur, ut, si hoc directè ac seorsum ab aliis bonis vendidisset, venditione simonicâ.

3168 *Not.* autem 1. Pontificem, esto scribat, ut alicui provideatur in certa Ecclesia, si non faciat mentionem per hanc, vel similem clausulam, (*esto sit de Patronatu Laici*) non censeri velle derogatum Juri talis Patroni; cujus ratio est; quia Jus Patronatus, concessum Laico, quantumvis sit gratia Ecclesie, est tamen aliquo modo onerosum; cum supponat in Patrono meritum fundationis, constructionis, vel dotationis, adeoque est Jus acquisitum ex titulo oneroso; ergo Ecclesia, nisi exprimat, non intendit illi derogare, ut ostendimus *l. 1. tit. 3. de Rescriptis.*

3269 *Not.* 2. In casu, quo summus Pontifex per Rescriptum derogaret expressè Juri Patronatus Laici, in dubio præsumi eum procedere ex justa causa; quamvis in hoc casu diversa sit ratio inter Patronatum *Laicum*, & *Ecclesiasticum*, iste enim est merum beneficium; cum non detur ex aliquo quasi contractu, & remunerativè, sicut Laicis; sed solum ratione ipsius Ecclesie; quo posito intelligitur Patronatum *Ecclesiasticum* esse merum Privilegium; *Laicum* autem, onerosum, & remuneratorium; constat autem, ad auferendum alicui Privilegium, seu Jus quæsitum ex titulo oneroso, requiri majorem causam; quam ex mero beneficio, & gratia; ergo ad derogandum Patronatui *Laico* requiritur major causa, quam ad derogandum *Ecclesiastico*. Quare, nisi exprimat, nunquam censetur derogatum Patronatui *Laico*, ne scilicet retrahantur Laici à foundationibus Ecclesiarum, videntes prærogativas, & Privilegia sibi concessa, ob quorum consecutionem proprias divitias consumpserunt, passim, & absque urgenti causa tolli, ideoque Concilium *d. Sess. 25. c. 9. de Reform.* dixit: *Patronorum jura tollere, piisque fidelium voluntates in eorum institutione violare, æquum non est.*

3270 Ex hoc deducitur, sub generali beneficiorum reservatione, tam in *c. 2. de*

Tom. III.

præbend. in 6. quàm in 8. regul. Cancellar. vel alia reservatione, non venire beneficia, quæ sunt de Patronatu Laico; quia hæc sub nulla dispositione odiosa veniunt, nisi exprimantur, ut dictum est; idque propter magnum favorem, quæ Ecclesia impensum vult *Laicis*, Ecclesiarum Fundatoribus, ut constat ex Concilio, de quo in præcedent. at *reservatio* odiosa est, ut communiter tradunt Doctores; ergo. Et hoc etiam procedit de Laico: qui est in possessione Patronatus, esto in re Patronus non sit; ita Lessius *l. 2. just. c. 34. D. 9. n. 36.* Azor *p. 2. l. 6. c. 23. q. 2.* Hac porro expressâ derogatione non opus esse, cum Pontifex disponit de beneficio, quod est Patronatus *Ecclesiastici*, constat ex ratione in oppositum; quia Patronus Ecclesiasticus habet Jus illud solum vel ratione Ecclesie, vel concessione Patroni Laici, quod est mera gratia, ut diximus; ita Lessius cit. Covarr. *pract. qq. c. 36.* Gonzalez *ad 8. regul. Cancellar. gloss. 18. n. 6. V.* Neque dictis obstat, in Decretis reservationum poni clausulam generalem: *ad cujuscunque presentationem pertineant*, verificatur enim sufficienter de præsentationibus, quæ fiunt à Patronis Ecclesiasticis, *cujuscunque dignitatis* sint.

Not. 3. si sint plures Patroni ejusdem Ecclesie, & ex his aliqui Laici, alii Ecclesiastici, pari numero utrinque, per generalem clausulam reservationis talem Patronatum (quem vocant mixtum) non censeri reservatum; secus, si numerus Clericorum sit major; primam partem tenet Cavarr. *cit. c. 36. n. 5.* Azor *p. 2. l. 6. c. 26. q. 5.* & alii, quia Laicus per Societatem cum Clerico in tali casu non est privandus jure suo, stante pari numero utrinque; sic enim nec suffragio prævalerent Clerici, & aliunde in hoc est major Laicorum favor, ut constat ex dictis. Secundam partem tenent Azor, Lessius, Gonzalez & alii sup. cit. Nam in ejusmodi casu major pars suffragiorum, præsertim eorum, quibus major cura, & Zelus est Ecclesiarum, trahit ad se minorem, ut supra diximus; tum quia talis Patronatus videtur potius simpliciter Ecclesiasticus, denominatione sumptâ à digniori, & potiori.

Not. 4. quamvis Jus Patronatus, 3272

Ccc cc

com.

competens Laicis ex privilegio, præscriptione, vel consuetudine, sublatum sit per Trid. *cit. Sess. 25. c. 9.* nisi Patronatus esset super Ecclesiam Cathedralē, vel competens Regibus, regnaque possidentibus, supremisque Principibus, aut in favorem studiorum generalium concessum, si tamen adhuc penes aliquem non exceptum foret, ei derogari sine derogatione speciali, ac si Ecclesiastici Patronatus jura forent. Quia cum in his casibus nihil ex suo Laici contulerint, eādem mensurā, ac Ecclesiastica jura de illis est judicandum: Sic docet Covarru. *dict. c. 36. n. 6.* Gonzalez. *Gloss. 18. n. 18.* Azor *2. p. instit. mor. lib. 6. c. 23. q. 4.* Lessius *l. 2. c. 34. dub. 9. n. 42.* Intellige tamen de derogatione facta per Papam; nam cœteri Prælati inferiores, neque huic juri, neque alteri Ecclesiastico juri derogare possunt; quia privilegiis à jure concessis nequit Episcopus derogare.

S. 2.

Quid circa Beneficia Patronata possit Legatus à Latere?

3273 **D**E hoc casu agitur *c. cum dilectus* 28. *h. 2.* ubi, cum Legatus Apostolicus Ecclesiam in Archidiaconatu Carnotensi primò vacaturam Ecclesiam pro G. Clerico suo, reservasset, Archidiaconus autem contra mandatum Legati ad dictam Ecclesiam non præfatum G. sed alium Clericum H. præfasset, & Episcopus Ecclesiam illam Clerico H. assignasset, ipse verò H. sibi eandem, utpote ad præsentationem Archidiaconi, tanquam veri Patroni spectantem confirmari peteret, Innocentius III. casu ad se delato, respondit, si Archidiaconus præfatum G. tanquam Patronus Laicus præsentavit, quia tamen à dicto Episcopo non ille, sed Clericus H. admisus, & institutus fuit juxta statutum Alexandri Papæ, quod refertur in *c. quod autem* sup. non primum, sed secundum fuisse jus assecutum in Ecclesia S. Martini: Si verò Archidiaconus præfatum G. præsentavit tanquam Patronus Clericus; quia ea ratione subditus erat jurisdictioni Legati Apostolici, qui concessionem illi-

us Ecclesiæ sibi reservari jussit, non potuisse alium præsentari; ideoque præsentationem ipsius non quidem canonicè factam, institutionem tamen ab Episcopo factam non esse irritam: quare Pontifex Ecclesiam prænominato H. judicavit cum fructibus medio tempore perceptis, Clerico G. autem perpetuum silentium imposuit.

Ex hoc textu deducitur 1. quod 3274 Legatus Sedis Apostolicæ à Latere potest sibi reservare Ecclesiam, vel beneficium primò vacaturum, illudque, cum vacat, conferre certæ personæ, irrequisito Patrono *Ecclesiastico*: non autem inconsulto, aut invito Patrono *Laico*, vel Clerico, cui jus præsentandi competit, ratione patrimonii; atque adeo, quod derogatio beneficiorum Juris Patronatus à Papa facta comprehendit tantum beneficia, quæ sunt Juris Patronatus Clericorum, non autem Laicorum, quæ expressam requirunt derogationem, quod fit, quòd Legatus de Latere (quamvis sit præter Papam Ordinarius Collator beneficiorum in sua Provincia, ut constat ex *cit. c. cum dilectus*) in unione facienda, si Jus Patronatus sit sæculare, teneatur consensum Patroni requirere; non ita, si sit Ecclesiasticum. Sic Rebuffus in praxi benefic. de Unionibus n. 28. Azor *p. 2. l. 6. c. 28. q. 12.* Sanchez in *Decal. tom. 2. l. 7. c. 29. n. 169.*

Deducitur 2. præter alias differentias inter Patronum *Ecclesiasticum*, & *Laicum*, ex hoc *c.* colligi etiam aliam, nimirum, quòd *Ecclesiasticus*, non autem *Laicus*, etiam quoad Jus præsentandi subsit Legato de latere, consequenter iste illo etiam irrequisito possit sibi reservare beneficia Patronatus Ecclesiastici, eaque conferre, ut constat ex textu dicti *c. cum dilectus*, sup. quod intellige, quando Clericus Patronatum habet *ratione Ecclesiæ*, aut bonorum ejus, non autem, si ratione sui *Patrimonii* in fundationem, constructionem, vel dotationem talis Ecclesiæ impensit; talis enim Patronatus, quantumvis competat Clerico, non Ecclesiastico, sed sæcularis, seu Laicus est; cum non dicatur ab habente, sed à titulo, ratione cujus eum habenti competit, ut supra diximus & colligitur etiam ex distinctione, quam in